

हवामान बदलांमुळेच पर्जन्यमानात वाढ-डॉ. पन्हाळकर

कोल्हापूर, ता. ८(प्रतिनिधी)-

हवामान बदलाचा परिणाम म्हणून पंचगंगा खोऱ्यात साळवेण व इचलकरंजी या ठिकाणी सन २०१९मध्ये क्षमतेपेक्षा जास्त (अनुक्रमे १०४० मिमी, ८४ सेमी) पावसाची नोंद झाल्यामुळे पूरस्थिती निर्माण झाली. त्यामुळे पर्जन्याचे स्वरूप, त्याची तीव्रता, कालावधी, प्रवणक्षेत्र यांचा अभ्यास करणे महत्त्वपूर्ण आहे, असे प्रतिपादन शिवाजी विद्यापीठाच्या 'सेंटर फॉर क्लायमेट चेंज व सस्टेनेबिलिटी स्टुडिज'चे समन्वयक डॉ. सचिन पन्हाळकर यांनी केले. केंद्रामार्फत 'हवामान बदल व शाश्वत विकास' या ऑनलाईन व्याख्यानमालेतील सहावे पुष्प गुंफताना 'पंचगंगा महापूर: कारणे व उपाय' या विषयावर ते बोलत होते. पर्यावरणशास्त्र अधिविभागाचे माजी प्रमुख डॉ. पी. डी. राऊत अध्यक्षस्थानी होते.

डॉ. पन्हाळकर म्हणाले, अचूक पर्जन्य माहितीच्या आधारे रन ऑफ मॉडेल, फ्लड मॉडेल अशा नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून महापुराची तीव्रता कमी केली जाऊ शकते. पंचगंगा खोऱ्यात आलेल्या सन २००५ व २०१९ च्या पुरांचे तुलनात्मक विश्लेषण केले असता २०१९च्या पुराची तीव्रता अधिक असल्याचे अभ्यासाअंती स्पष्ट झाले. तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने हा संभाव्य धोका ओळखला जाऊ शकतो. बदलणाऱ्या भूमी उपयोजनांमुळे जंगल क्षेत्र कमी होऊन शेतीचे क्षेत्र वाढत आहे. त्यामुळे पाणी वाहून जाण्याचे प्रमाण वाढून पूर येतो. पंचगंगा खोऱ्यातील केवळ १२ टक्के क्षेत्र धरण पाणलोटाने असून इतर भागातून येणाऱ्या पाण्यावर आपण नियंत्रण करू शकत नाही. त्यामुळे पूर स्थिती येते. ही समस्या दूर करण्यासाठी कॅसकेड धरणांची शृंखला निर्माण करण्याची गरज त्यांनी व्यक्त केली. या कार्यक्रमास देशभरातून विविध विद्यापीठातील अभ्यासक, महाविद्यालयीन शिक्षक, संशोधक विद्यार्थी उपस्थित होते.

कुलगुरू डॉ.डी.टी.शिके यांची अध्यक्षपदी निवड

कोल्हापूर, ता. ८(प्रतिनिधी)-

शिवाजी विद्यापीठ नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य मंडळ यांच्या अंतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या 'शिवाजी युनिव्हर्सिटी रिसर्च अँड डेव्हलपमेंट फाऊंडेशन' कंपनी (सेक्शन-८)च्या अध्यक्षपदी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. डी.टी. शिके यांची निवड करण्यात आली आहे.

कंपनीच्या संचालक मंडळाची पहिली बैठक विद्यापीठ कार्यालयात आयोजित करण्यात आली. सदर बैठकीमध्ये कुलगुरू डॉ. शिके यांची अध्यक्षपदी एकमताने निवड करण्यात आली.

यावेळी प्र-कुलगुरू डॉ. पी. एस. पाटील यांच्या हस्ते पुष्पगुच्छ व ग्रंथभेट देऊन नूतन अध्यक्षांचे अभिनंदन व स्वागत करण्यात आले. या बैठकीस कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य मंडळाचे संचालक डॉ. एम. एस. देशमुख आदी उपस्थित होते.

09 OCT 2021

सकाळ

जमसंपर्क कक्ष
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

वाढलेला पाऊस हा हवामान बदलाचा परिणाम

डॉ. पन्हाळकर; 'हवामान बदल व शाश्वत विकास'वर ऑनलाईन व्याख्यानमाला

कोल्हापूर,

ता. ८ : हवामान बदलाचा परिणाम म्हणून पंचगंगा खोऱ्यात साळवण व इचलकरंजी या ठिकाणी सन

२०१९ मध्ये क्षमतेपेक्षा जास्त (अनुक्रमे १०४० मिमी. ८४ सेंमी.) पाऊस झाला. त्यामुळे पूरस्थिती अधिक बिकट बनली. पर्जन्याचे स्वरूप, त्याची तीव्रता, कालावधी, प्रवणक्षेत्र यांचा अभ्यास करणे महत्त्वपूर्ण आहे, असे शिवाजी विद्यापीठाच्या सेंटर फॉर क्लायमेट चेंज व सस्टेनेबिलिटी स्टडीज'चे

समन्वयक डॉ. सचिन पन्हाळकर यांनी सांगितले. केंद्रामार्फत 'हवामान बदल व शाश्वत विकास' या

ऑनलाईन व्याख्यानमालेतील सहावे पुष्प गुंफताना 'पंचगंगा महापूर : कारणे व उपाय' या विषयावर ते बोलत होते.

पर्यावरणशास्त्र अधिविभागाचे माजी प्रमुख डॉ. पी. डी. राऊत अध्यक्षस्थानी होते. डॉ. पन्हाळकर म्हणाले, 'अचूक पर्जन्य माहितीच्या आधारे रेन ऑफ मॉडेल, फ्लड मॉडेल अशा नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून

महापुराची तीव्रता कमी केली जाऊ शकते. पंचगंगा खोऱ्यात आलेल्या २००५ व २०१९ च्या पुरांचे तुलनात्मक विश्लेषण केले असता २०१९ च्या

पुराची तीव्रता अधिक असल्याचे अभ्यासाअंती स्पष्ट झाले. कमी कालावधीत पडणाऱ्या पावसामुळे आज केवळ भारतातच नव्हे, तर ग्रेट ब्रिटन, जर्मनी, अमेरिका अशा अनेक देशांत पुराचा धोका वाढत आहे. तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने हा संभाव्य धोका ओळखला जाऊ शकतो. बदलणाऱ्या भूमी उपयोगामुळे जंगल

क्षेत्र कमी होऊन शेतीचे क्षेत्र वाढत आहे. त्यामुळे पाणी वाहून जाण्याचे प्रमाण वाढून पूर येतो.' प्रास्ताविक अभिजित पाटील यांनी केले.

कॅसकेड धरणांची शृंखला निर्माण करण्याची गरज

पंचगंगा खोऱ्यातील केवळ १२ टक्के क्षेत्र धरण पाणलोटाने असून, इतर भागातून येणाऱ्या पाण्यावर आपण नियंत्रण करू शकत नाही. त्यामुळे पूरस्थिती येते. ही समस्या दूर करण्यासाठी कॅसकेड धरणांची शृंखला निर्माण करण्याची गरज आहे, असे डॉ. पन्हाळकर यांनी सांगितले.